

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8660/2024
29.08.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријешевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., које заступа пуномоћник Дамир Перић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1946/23 од 01.02.2024. године, у седници већа одржаној 29.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1946/23 од 01.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1946/23 од 01.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 484/22 од 26.04.2023. године којом је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде за експроприсану непокретност – кат. парц. бр. ... и кат. парц. бр. ... које су биле уписане у ЗКЊ УЛ бр. ... КО Нови Сад 1, а коју сада чине парцеле бр. ..., ..., .. и .. уписане у лист непокретности бр. 1 КО Нови Сад 1 и у природи представљају јавну површину – део Улице ... и део Улице ... у Новом Саду, исплати тужиоцима износе ближе наведене у изреци пресуде са законском затезном каматом од 10.05.2022. године до коначне исплате и обавезан је тужени да тужиоцима надокнади трошкове поступка у износу од 2.160.600,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023), па је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредби закона, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог Закона, на коју се у ревизији посебно указује.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца, пок. ЕЕ био је власник катастарских парцела број .. и .. уписаних у ЗКУЛ бр. .. КО Нови Сад 1. Крајем седамдесетих година прошлог века тужени је из поседа ЕЕ одузео наведене парцеле, ради изградње улице. Након смрти пок. ЕЕ за његове законске наследнике су оглашени ЖЖ, ЗЗ, ИИ и АА свако на по $\frac{1}{4}$ дела заоставштине. Након смрти ЖЖ за његове законске наследнике су оглашене супруга ЈЈ, којој је припала $\frac{1}{2}$ дела његове заоставштине ($\frac{1}{8}$ делова заоставштине иза пок. ЕЕ) и сестре ЗЗ, АА и ИИ, којима је припало $\frac{1}{6}$ дела његове заоставштине (односно $\frac{1}{24}$ дела заоставштине иза пок. ЕЕ). ЗЗ, ИИ и тужиља АА су наведеним катастарским парцелама стекле сувласничке уделе од по $\frac{7}{24}$ дела. Тужиоци ББ, ВВ и ГГ су оглашени за законске наследнике иза смрти пок. КК који је решењем о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду од 18.03.2002. године оглашен за законског наследника иза ИИ, чиме су на наведеној непокретности стекли сувласничке уделе од по $\frac{7}{72}$ дела. Тужиље ДД и ЂЂ су решењем о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду од 25.04.2005. године оглашене за законске наследнике иза пок. ЗЗ, те су стекле на наведеним непокретностима сувласничке уделе од по $\frac{7}{48}$ дела (по $\frac{1}{2}$ наследног дела пок. ЗЗ од укупно $\frac{7}{24}$ дела имовине пок. ЕЕ).

Приликом парцелације наведених парцела оне су добиле нове бројеве, и подељене су начин ближе описан у образложењу побијане пресуде. Према стању из листа непокретности бр. 1 КО Нови Сад 1 тужени је носилац права својине на парцелама које су настале од парцела .. и .. са сувласничким уделом од $\frac{1}{1}$ дела, а те парцеле су уписане као земљиште под зградом и другим објектом и воде се као грађевинско земљиште у својини. Тужени није доставио суду доказ на околност правног основа стицања власништва у корист Града Новог Сада на наведеним парцелама. Ове парцеле су у површини од 411 м² ушле у састав улице ... и у површини од 643 м² у улицу ..., па укупно површина парцела које се налазе у наведеним улицама износи 1054 м², а та површина је приведена намери, комунално опремљена, има струју, воду, плин, телефон, канализацију, асфалтирана је и налази се у зони породичног становања.

Тржишна вредност парцела износи по м² 85.000,00 динара, што за укупну површину од 1054 м² износи 89.590.000,00 динара. Тужени није спровео поступак експропријације наведених парцела, нити је пок. ЕЕ или његовим наследницима исплатио накнаду за одузимање земљишта.

Имајући у виду овао утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да је земљиште предметних парцела фактички експроприсано у корист туженог, јер су у целости све четири парцеле које су настале од првобитних парцела чији је власник био пок. ЕЕ, планиране и користе се као јавна површина, улица, због чега су нижестепени судови оценили да је тужени у обавези да исплати тужиоцима тржишну вредност наведених парцела, као накнаду за фактички експроприсану

непокретност у износу утврђеном из налаза и мишљења судског вештака, а сваком од тужилаца према његовом сувласничком уделу.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право доносећи побијану пресуду, за коју су дали довољно разлога, који у свему прихвата и Врховни суд.

Чланом 1. Протокола бр. 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је право на заштиту неометаног уживања имовине. Примена овог члана у погледу мешања у неометано уживање имовине, захтева успостављање равнотеже између општег интереса заједнице и интереса појединца. Лишавање неког лица његове имовине без исплате новчаног износа који одражава вредност својине свакако представља несразмерно мешање јавне власти и води повреди права на имовину.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине, које не представља повреду права на имовину, може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу, утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009...145/2014) који је био снази у време усвајања Плана генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 27/15), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др).

Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11, 88/2013, 105/2014), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прилази и др). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, наведене парцеле су у површини од 1054м² фактички приведенe јавној намени за улицу коју несметано користи неограничен број лица као јавну површину. На тај начин извршена је фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни објекти, тргови, јавни паркови, гранични прилази и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно о његовом изузимању из поседа. На тај начин су тужиоци, као власници, онемогућени у вршењу својих власничких права из Закона о основама својинско правних односа и нису у обавези да трпе штетне последице зато

што надлежни орган туженог није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа) која би била основ за исплату новчане накнаде.

Из наведених разлога тужени неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом члана 153. и 154. Закона о парничном поступку имајући у виду исход поступка.

На основу одредби члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**